

Handläggare
Madeleine Duggin
Telefon: 08-508 35 881**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 30 augusti 2016**Ärende 5****Yttrande över remiss av motion (2016:13) av
Stina Bengtsson (C) om ett starta eget-program
för kvinnor i utanförskapsområden****Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut**

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektörKarin Eriksson Bech
utvecklingschef**Sammanfattning**

En motion om ett nytt starta eget-program för kvinnor i utsatta områden i ytterstaden har inkommit till kommunstyrelsen från Stina Bengtsson (C).

Enligt motionen kan Stockholms stad genom att erbjuda ett starta-eget program för kvinnor i ytterstaden bidra till ökad företagssamhet, fler kvinnliga förebilder och ett ökat självförtroende bland kvinnor boende i ytterstadsområden. Vidare föreslås att ett antal insatser ska kombineras med programmet såsom tillgång till mentorer, tillhandahållande av lokaler under en uppstartstid samt möjligheter till mikrolånsystem i samband med företagsstart.

Arbetsmarknadsförvaltningen skriver i sitt yttrande att företagsfrämjande åtgärder och möjligheter för småföretagande att

etablera sig på arbetsmarknaden är viktigt för den fortsatta utvecklingen av Stockholms arbetsmarknad.

Jobbtorg Stockholm erbjuder en starta-eget insats för inskrivna personer som är intresserade av starta eget företag. Under 2016 ska även medarbetare inom Jobbtorg Stockholm erbjudas utbildning i att coacha om egenföretagande. Genom Svenska för yrkesutbildade (SFX) finns möjligheten för nyanlända elever att läsa Svenska för företagare (SFF) i Botkyrka.

Därutöver har Start-Up Stockholm genom Stockholm Business Region ett specifikt budgetuppdrag att under 2016 arbeta med att främja företagande bland kvinnor med utländsk bakgrund.

Förvaltningen anser att det i nuläget vore önskvärt om pågående satsningar i syfte att få fler utlandsfödda kvinnor att starta företag kan vidareutvecklas och utvärderas innan fler liknande insatser för likartade målgrupper initieras.

Bakgrund

Stockholms stad har en ambition att vara en stad för alla. Hit ska människor kunna flytta för att utbilda sig och arbeta. Drömmar ska förverkligas och dörrar öppnas. Samtidigt står Stockholm inför stora utmaningar. I den nyligen utgivna rapporten *Skillnadernas Stockholm* från sociala hållbarhetskommisionen, presenteras bilden av en delad stad. Kvinnor och utrikesfödda speciellt i områden med lägre sysselsättningsnivåer har generellt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och har genomgående lägre sysselsättningsnivåer.

Länsstyrelsen Stockholm undersökte i rapporten (2014:4) *Välkommen in?* etableringen på arbetsmarknaden för kvinnor med utländsk bakgrund och utlandsfödda kvinnor. Rapporten visade att utlandsfödda kvinnor i större utsträckning än kvinnor födda i Sverige var sysselsatta i egna företag under 2013 och att många som kommer till Sverige från andra länder har med sig erfarenheter av att driva egna företag. I rapporten framkommer dock också att kvinnor med utländsk bakgrund generellt har sämre tillgång till uppstartskapital och statistiskt sett dåliga intjäningsmöjligheter vid företagande. En möjlig förklaring till detta anses vara att de ofta driver företag inom branscher med traditionellt lägre löner.

Som en del i samma rapport har Ramböll Management Consulting analyserat entreprenörsfrämjande insatser för kvinnligt företagande. De identifierar att framgångsrika insatser inte innehållsmässigt skiljt sig från traditionellt företagsstöd, däremot kännetecknas insatserna

av alternativa strategier för att nå utrikesfödda kvinnor och kvinnor med utländsk bakgrund. I rapporten listas åtta strategier som framgångsrika:

- Muntlig information på platser som kvinnor redan besöker
- Samverkan med aktörer som möter kvinnor i andra sammanhang
- Verksamheternas huvudman är en kvinno- eller invandrarförening
- Öppna verksamheter i områden där många kvinnor med utländsk bakgrund bor
- Kvinnliga företagsambassadörer
- Spridning via lokala media
- Informationsspridning genom kvinnonätverk
- Information via partners arbetsgivare

Budget och verksamhetsplan 2016

I Stockholm stads budget för 2016 står att entreprenörskap och egenföretagande bland kvinnor och utrikesfödda särskilt ska stödjas. Som en del av detta har stiftelsen Start-Up Stockholm fått i uppdrag genom Stockholm Business Region att arbeta med att främja kvinnligt företagande bland utrikesfödda kvinnor.

Arbetsmarknadsnämnden har i budget för 2016 inget specifikt uppdrag gällande att främja företagande bland målgruppen kvinnor. Däremot ska förvaltningen tillhandahålla god information och stöd till personer inskrivna på Jobbtorg Stockholm som vill starta eget företag. Som ett led i detta kommer medarbetare inom Jobbtorg Stockholm under året att utbildas i att coacha kring eget företagande. Förvaltningen ska även fortsätta arbetet med att stärka kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden, bland annat genom att söka upp och erbjuda insatser som stärker deras position på arbetsmarknaden. I verksamhetsplanen för 2016 står också att förvaltningen ska utveckla samarbetet med Start-Up Stockholm för att möjliggöra egenföretagande som en väg till försörjning för studerande och personer inskrivna på Jobbtorg Stockholm.

Juridiska förutsättningar

Enligt lag 1991:900 *kommunallagen* 2 kap 8 § får kommuner genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen, men individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får bara lämnas om det finns synnerliga skäl för det.

I en rapport från Sveriges kommuner och landsting (2010)

Kommunerna och arbetsmarknadspolitiken tolkas lagutrymmet som att kommunala insatser för att hjälpa arbetslösa att starta egna

företag måste begränsas till att syfta på sådana insatser som faller under begreppet *allmänt näringslivsfrämjande*. Hit hör bland annat allmänna råd, anordnande av utbildning av nyföretagare samt förmedling av kontakter med andra företagare, banker och utvecklingsfonder.

Enligt lag 2009:47 om vissa kommunala befogenheter 3 kap 6§ står att kommuner får tillgodose små företags behov av lokaler i kommunen under förutsättning att verksamheten inriktas på företagarkollektivet i allmänhet. Det går dock inte i dagsläget att säga exakt var gränserna går för den kommunala kompetensen att tillhandahålla lokaler. I SOU 2007:72 - *Kommunal kompetens i utveckling* framkommer att kommuner kan hyra ut i kommunens ägo befintliga lokaler till marknadsmässiga priser utan att det är kompetensöverskridande.

Ärendet

En motion om ett starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden från Stina Bengtsson (C) har inkommit till kommunfullmäktige. I motionen beskrivs ett dagligen växande utanförskap för kvinnor i Stockholms ytterstad där möjligheterna till att förverkliga drömmar och därigenom styra över egna liv begränsas. Orsakerna till detta är enligt motionen flera, men segregation och arbetslöshet är två betydande faktorer. Enligt motionen skulle rätt insatser och verktyg från de offentliga myndigheterna kunna bidra till att stävja regelkrångel och främja egenföretagande bland kvinnor i ytterstaden. Vidare skulle, enligt motionen, ett ökat egenföretagande bland kvinnor i ytterstaden leda till fler kvinnliga förebilder och ökat självförtroende bland kvinnorna i ytterstaden.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- Kommunfullmäktige ger relevanta nämnder i uppdrag att arbeta fram ett starta eget-program för kvinnor i utsatta områden i ytterstaden.
- Programmet, förutom själva utbildningen, även ska innefatta uppsökande verksamhet för att nå så många kvinnor som möjligt.
- Programmet ska kombineras med ett mikrolånsystem, för möjligheten att finansiera startande av företag. Privata företag, andra organisationer och privatpersoner ska ges möjlighet att bidra med mikrolån.
- Programmet ska samarbeta med företag och andra organisationer i ett mentorskapssystem.

- Stockholms stad ska tillhandahålla lokaler för såväl utbildningen som för de nystartade företagens uppstartstid, för de företag som behöver det.
- Husby ska vara det första område som provas för programmet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att företagsfrämjande åtgärder och möjligheter för småföretagande att etablera sig på arbetsmarknaden är viktigt för den fortsatta utvecklingen av Stockholms arbetsmarknad. Att staden erbjuder insatser av hög kvalité för att främja egenföretagande är därför av betydelse.

Som en del i de budgetuppdrag som förvaltningen har angående att tillhandahålla stöd och god information om egenföretagande erbjuder Jobbtorg Stockholm inskrivna personer möjligheten att delta i en grundläggande starta-eget insats. Insatsen provades under 2015 och kommer erbjudas i liknande utformning till hösten 2016. Under året kommer också berörda medarbetare inom Jobbtorg Stockholm erbjudas grundläggande utbildning i att coacha om egenföretagande. Dessutom pågår ett arbete för se över möjligheterna att lokalt etablera nätverk med Stockholms kranskommuner kring samverkan och erfarenhetsutbyten gällande starta-eget insatser.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar även med att utveckla insatser för att generellt stärka kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden. En stor del av det arbetet innebär att arbeta uppsökande för att sprida och informera kvinnor om de möjligheter som staden erbjuder.

Genom Svenska för yrkesutbildade (SFX) finns möjligheten för elever som deltar i undervisning i svenska att läsa Svenska för företagare (SFF) i Botkyrka.

Start-Up Stockholm har påbörjat arbetet med att främja företagande bland kvinnor med utländsk bakgrund och kommer under året att analysera behovet av och initiera särskilda insatser för målgruppen. Redan i maj månad startade Start-Up Stockholm ett nytt koncept med Start-Up bussar. Syftet med dessa är att etablera nya mobila mötesplatser i primärt ytterstadsområden. Start-Up Stockholm och arbetsmarknadsförvaltningen har under året även initierat nya

samarbeten kring starta-eget stöd till fler av stadens målgrupper, däribland ungdomar.

Förvaltningen anser att det i nuläget vore önskvärt om pågående satsningar i syfte att få fler utlandsfödda kvinnor att starta företag kan vidareutvecklas och utvärderas innan fler liknande insatser för likartade målgrupper initieras.

Vad gäller möjligheterna att erbjuda microlån konstaterar förvaltningen att bland annat SKL bedömer att kommunernas möjligheter att erbjuda stöd till enskilda näringsidkare är mycket begränsat. Förvaltningen anser därför att om staden skulle vilja erbjuda sådana möjligheter så bör det föregås av en noggrann juridisk utredning.

Avslutningsvis anser förvaltningen även att de framgångsfaktorer som listades i rapporten från Länsstyrelsen kan utgöra ett bra underlag för inspiration för vidareutveckling av insatser som vänder sig till kvinnor med utländsk bakgrund.

Bilaga

1. Motion (2016:13) av Stina Bengtsson (C) om ett starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden